

Cenný papír

Je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést. (§ 514 NOZ)

Právo vázne na listině, listina je nezbytná pro

vznik práva

výkon práva

převody práva

trvání práva

Pokud osoba listinu nemá, nemůže právo s ní spojené vykonávat ani převádět.

Cenné papíry jsou hmotné movité věci.

Cenné papíry a zaknihované cenné papíry

Podoba cenného papíru

Úprava v NOZ již **nerozlišuje podobu** cenného papíru. Cenným papírem je pouze ten, který je listinou.

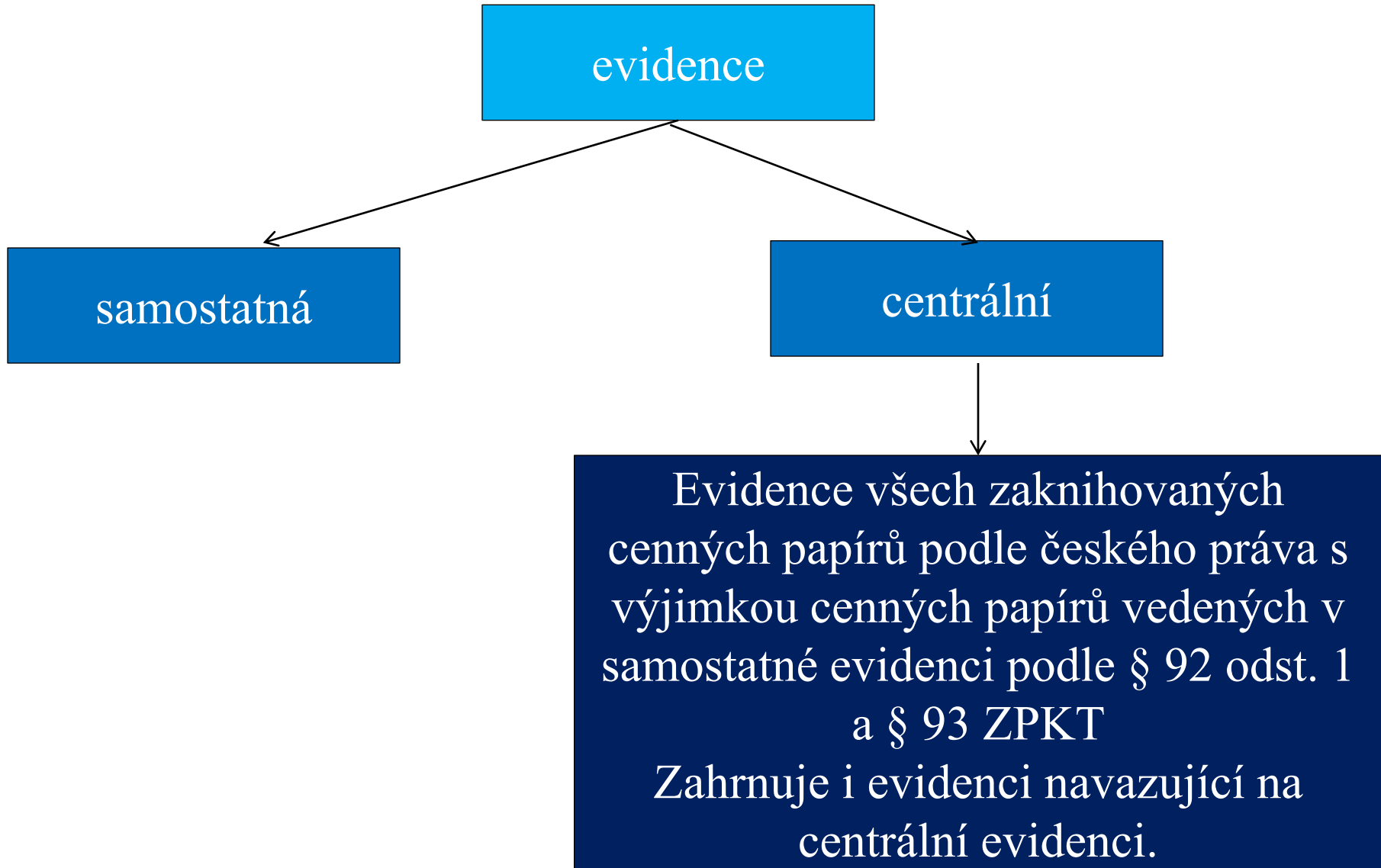
Zaknihované cenné papíry jsou nehmotné movité věci, u nichž je cenný papír nahrazen zápisem do evidence (§ 525, 526, § 527, § 528 NOZ) a převádějí se změnou zápisu v této evidenci. Ustanovení o cenných papírech se na ně použijí tehdy, pokud to nevyklučuje jejich povaha, NOZ nebo jiný právní předpis. (§ 525 NOZ)

z. č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu – část osmá

Zaknihované cenné papíry jsou vedeny v centrální evidenci cenných papírů, kterou vede centrální depozitář.

Výjimky: cenné papíry kolektivního investování, cenné papíry vedené v evidenci ČNB, cenné papíry v evidenci ministerstva podle zákona o rozpočtových pravidlech

Evidence zaknihovaných cenných papírů z. č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu

Osoby vedoucí evidenci - § 92 ZPKT

Účty v evidenci zaknihovaných cenných papírů - § 94 ZPKT

Centrální depozitář vede evidenci

- na účtech vlastníků

- na účtech zákazníků

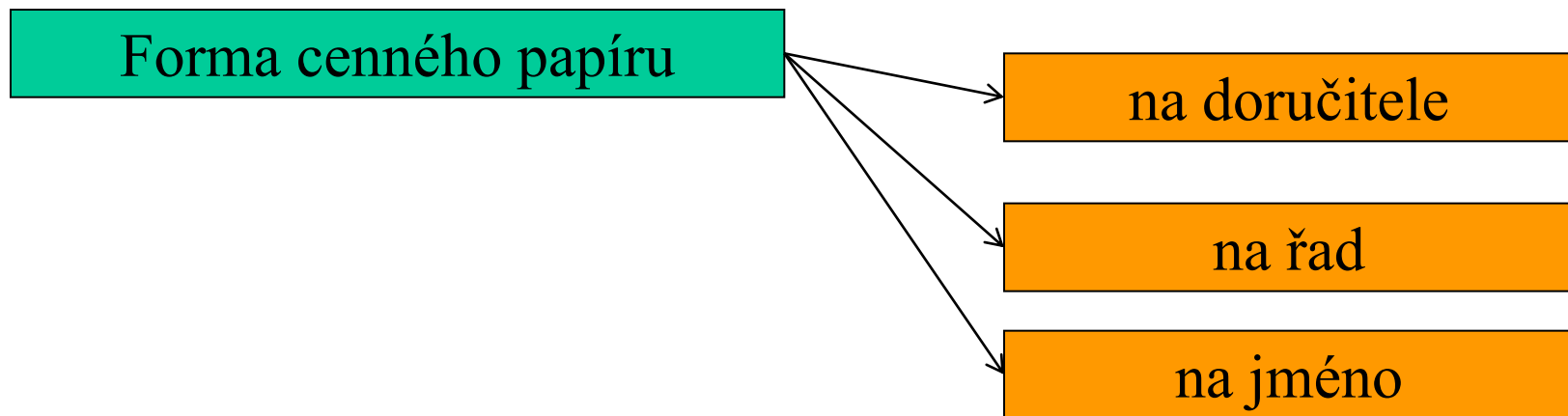
osoba vedoucí navazující evidenci
eviduje cenné papíry na účtech
→ vlastníků

Zápis do evidence zaknihovaných cenných papírů se provede na základě příkazu oprávněné osoby.

Převádí-li se zaknihovaný cenný papír na nového vlastníka, dochází k převodu vlastnictví v okamžiku zápisu na účet zákazníků. Majitel účtu zákazníků je povinen neprodleně zapsat tuto změnu na účtu vlastníka, nejpozději však do závěrky dne; změna se zapíše k okamžiku zápisu na účet zákazníků.

Převádí-li se zaknihovaný cenný papír a změna se nezapisuje na účtu zákazníků, dochází k převodu vlastnictví k okamžiku zápisu na účet vlastníka; změna se zapíše neprodleně.

Forma cenného papíru

Převody – nabytí vlastnického práva: § 1103 NOZ

- CP na doručitele: vlastnické právo se převádí smlouvou k okamžiku předání CP
- CP na řad: vlastnické právo se převádí rubopisem a smlouvou k okamžiku předání CP
- CP na jméno: vlastnické právo se převádí samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti

Zaknihované cenné papíry: vlastnické právo se nabývá zápisem zaknihovaného CP na účet vlastníka - § 1104 NOZ + § 95 a § 96 ZPKT

Cenné papíry - druhy

Podle úpravy uvedené ve speciálních zákonech:

NOZ: náložný list (§2572 n.), skladištní list (§ 2417 n.), kupon (§ 523) z. č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový: směnky, šeky

z. č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech – cenné papíry kolektivního investování (podílové listy, investiční listy, zakladatelské a investiční akcie)

z. č. 190/2004 Sb., o dluhopisech (dluhopisy, hypoteční zástavní listy)

ZOK: akcie, zatímní listy, opční listy

z. č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech

z. č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby: investiční kupony

Druh cenného papíru

Cenným papírem může být i listina, která není upravena zákonem, pokud jsou práva s ní spojená určena alespoň odkazem na emisní podmínky a je uveden údaj o emitentovi (§ 515 NOZ).

Zastupitelné a imobilizované cenné papíry

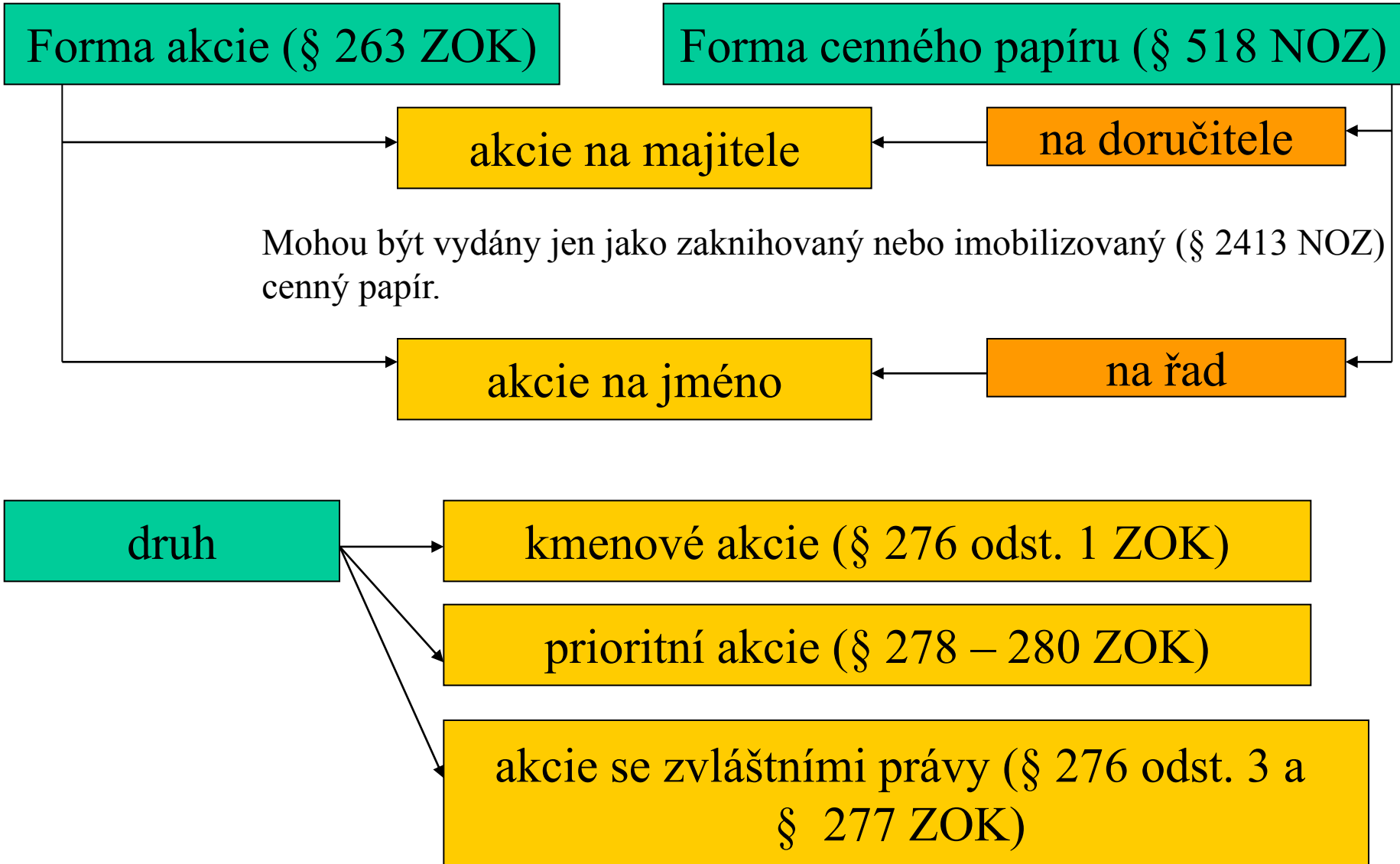
Zastupitelný cenný papír: cenné papíry téhož druhu vydané týměž emitentem v téže formě, z nichž vznikají totožná práva.
Je možno je nahradit hromadnou listinou - § 524 NOZ.

Imobilizované cenné papíry: cenné papíry uschované do hromadné úschovy (§ 2410 NOZ) emitentem (§ 2413 NOZ).
Akcionáři nejsou oprávněni požadovat vydání svých imobilizovaných akcií z hromadné úschovy - § 274 ZOK, § 93a zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Akcie jako cenný papír

Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře podílet se na řízení společnosti, jejím zisku a likvidačním zůstatku.

Náležitosti akcie

Akcie musí obsahovat (§ 259 a § 260 ZOK)

označení, že jde o akcii

identifikaci společnosti

jmenovitou hodnotu

označení formy, ledaže byla akcie vydána jako zaknihovaný CP

u akcie na jméno jednoznačnou identifikaci akcionáře

údaje o druhu akcie, popř. s odkazem na stanovy, kusová akcie
musí obsahovat označení „kusová akcie“

číselné označení

podpis člena nebo členů představenstva oprávněných jménem
společnosti jednat

Jmenovitá hodnota, kurs emisní kurs

Jmenovitá hodnota

částka uvedená na akcii

souhrn jmenovitých hodnot = základní kapitál (§ 243 ZOK)

Kusové akcie (§ 257 ZOK)

Akcie nemají jmenovitou hodnotu, představují totožné podíly na základním kapitálu. Podíly na základním kapitálu se určují podle počtu akcií, na jednu akcii připadá jeden hlas.

Akcie téže společnosti mohou mít různou jmenovitou hodnotu. (§ 261 ZOK)

Kurs

Částka, za niž se akcie převádí
na regulovaném trhu

Emisní kurs

Částka, za niž se akcie vydává

Emisní kurs =

jmenovitá hodnota

+

emisní ážio

Emisní kurs akcie nesmí být nižší, než je jmenovitá hodnota akcie. (§ 247/1 ZOK)

Emisní kurs kusové akcie nesmí být nižší než je její účetní hodnota (ZK/počet vydaných kusových akcií) - § 247/2.

Rozhodný den (§ 284 ZOK)

Den, podle něhož se u akcií určuje, která osoba je oprávněna vykonávat práva spojená s akcií v případech stanovených ZOK.

Určen: zákonem o korporacích, stanovami nebo rozhodnutím valné hromady.

Osoba je oprávněna vykonat právo, i když došlo k převodu CP nebo samostatně převoditelného práva.

Akcie na jméno: osoba zapsaná k rozhodnému dni v seznamu akcionářů.

Má se za to, že osoba, která doloží společnosti vlastnické právo k akciím na majitele, byla oprávněna vykonat právo k rozhodnému dni.

Samostatně převoditelná práva (§ 281- § 283 ZOK)

Převodem akcie se převádějí všechna práva spojená s akcií.

Samostatně lze převádět

právo na vyplacení dividendy

přednostní právo na upisování akcií

právo na vyplacení podílu na likvidačním zůstatku

jiná podobná majetková práva určená stanovami

Určí-li to v souladu se ZOK stanovy nebo ZOK, může být právo oddělené od akcie spojeno s cenným papírem vydaným k této akcií.

Hlasovací právo spojené s akcií nelze převádět samostatně.

Samostatně převoditelné právo se převádí smlouvou o převodu pohledávky (§ 1879 NOZ).

Pokud společnost dala příkaz k zápisu samost. převod. práva do evidence zaknihovaných CP, převádí se právo registrací převodu v evidenci.

Další cenné papíry vydávané akciovou společností

Zatímní listy (§ 285 ZOK)

Opční listy (§ 295 – 297 ZOK)

Dluhopisy (§ 286 – 294 ZOK)

prioritní

vyměnitelné

Kupony (§ 523 NOZ) – samostatně převoditelné právo
na podíl na zisku

Účastnické cenné
papíry (§ 245 ZOK)

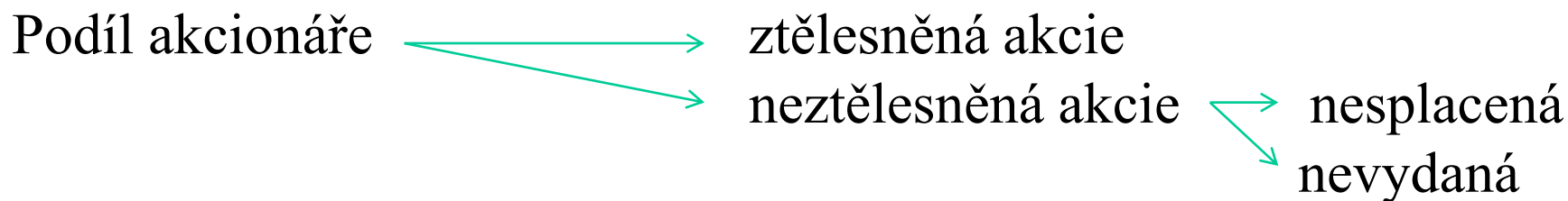
Jsou cenné papíry vydané společností, se kterými je spojen podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech ve společnosti, a cenné papíry, s nimiž je spojeno právo takové cenné papíry získat.

Ztělesněné a neztělesněné akcie

Akcie nemusí nutně být vydány, za nesplacené akcie nemusí být vydány zatímní listy.

V obou případech může akcionáře vykonávat akcionářská práva (§ 256 ZOK). Akcie je **deklaratorní cenný papír**.

Nesplacenou akcii lze převádět podle ustanovení NOZ o postoupení smlouvy (§ 1895 a násl.).

Význam akcií pro akciovou společnost

Každá akcie představuje samostatný podíl na společnosti.

Ve vlastnictví akcionáře může být více akcií = více podílů.

Akcie je investiční nástroj – má poskytovat výnosy.

Volná vazba akcionářů na společnost, malý vliv na řízení společnosti

Rizikové cenné papíry – záleží na řízení společnosti jejími orgány.

Ekonomický význam akcií:

možnost snadné koncentrace
a přemísťování kapitálu